Hukuk Bölümü 2011/182 E. , 2011/275 K.

- DAVACI İDARE TARAFINDAN, ALACAĞININ TAHSILI IÇIN GERÇEK KIŞI ALEYHINE AÇILAN DAVANIN ÖZEL HUKUK HÜKÜMLERINE GÖRE ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI HK.

  - BÖLGE İDARE MAHKEMELERİ, İDARE MAHKEMELERİ VE VERGİ MAHKEMELERİNİN KURULUŞU VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN (2576) Madde 5

"İçtihat Metni"

Davacılar : 1) Sağlık Bakanlığı (Afyonkarahisar İl Sağlık Müdürlüğü adına,

İl Muhakemat Müdürlüğü) (Adli Yargıda)

2) Afyonkarahisar Valiliği (İdari Yargıda)

Vekili : Haz. Av. A.B.S.

Davalı : E.A.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde, Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü Kontrolörlüğünce yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 8.8.2008 tarih ve 50/İR.5/6 sayılı rapor ile Afyonkarahisar Kocatepe Devlet Hastanesi (SSK Afyon Hastanesi) personeline 2005 yılı Nisan, Mayıs ve Haziran aylarına ilişkin olarak ödenen döner sermaye katkı payı ödemelerinin geç ödenmesi nedeniyle 4958 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu'nun 17/5 maddesine göre ödenen ek ödemenin, döner sermayeden ödenen katkı payı dikkate alınmadan (fark tazminatı hesaplanmadan) ödenmesi nedeniyle personele fazla ödeme yapıldığının tespit edilmiş olduğunu; davalı E.A.'nun da 2005 yılının Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında Afyonkarahisar Kocatepe Devlet Hastanesinde görev yaptığını, kendisine 15.4.2005 tarihinde 337,87 TL, 15.5.2005 tarihinde 337,87 TL ve 15.6.2005 tarihinde 337,87 TL fazla maaş ödemesinde bulunulduğunu; söz konusu fazla ödemenin iadesi için Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Yönetmelik Hükümleri uyarınca düzenlenen 17.2.2009 tarihli ve 53 sayılı yazılı ihtarın davalıya 26.02.2009 tarihinde tebliğ edildiğini, ancak davalının fazla maaş ödemesini iade etmediğini ve Afyonkarahisar İdare Mahkemesinin E:2009/238 esasında, tebliğ edilen ihtarın iptali için dava açtığını, yapılan yargılama sonucunda 10.7.2009 tarih ve K:2009/507 sayı ile davanın incelenmeksizin reddine karar verildiğini; bu nedenle davalıya fazla ödenen toplam 1.013,61 TL nin ödeme tarihlerinden işleyecek temerrüt faizi ile birlikte tahsil edilmesi amacıyla dava açma zorunluluğu doğduğunu ifade ederek, sonuç itibariyle; fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere, yapılan fazla ödemelerden 337,87TL'ye 15.4.2005 tarihinden, 337,87TL'ye 15.5.2005 tarihinden ve 337,87TL'ye 15.6.2005 tarihinden itibaren 3095 Sayılı Kanunun 2./1 maddesi uyarınca işleyecek temerrüt faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

KÜTAHYA SULH HUKUK MAHKEMESİ; 13.04.2010 gün ve E:2009/1810, K:2010/783 sayı ile; dava dilekçesi, davalının beyanı, bilirkişi raporu ile tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde, davanın Sağlık Bakanlığı'nca yapılan maaş ödemesi sırasına 2005 yılı Nisan, Mayıs ve Haziran ayları döner sermaye katkı payları dikkate alınmadan yapılan fazla ödemeye ilişkin olup, konusu itibariyle İdari Yargı'nın görev alanına girdiği, hatalı ödemenin yapıldığı tarihten başlamak üzere 2577 sayılı yasada öngörülen dava açma süresi içerisinde İdari Yargı'ya başvurulması gerektiğinin anlaşılmış olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; davacı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 3.H.D., 2.11.2010 gün ve E:2010/16164, K:2010/17950 sayı ile, HUMK.'nun 427.maddesi uyarınca bu gibi kararlara karşı temyiz yoluna başvurulamayacağı gerekçesiyle temyiz isteminin reddine karar vermiş ve görevsizlik kararı kesinleşmiştir.

Bu kez Afyonkarahisar Valiliği tarafından, aynı istemle idari yargı yerinde dava açılmıştır.

ESKİŞEHİR 2. İDARE MAHKEMESİ; 17.03.2011 gün ve E:2011/235, K:2011/269 sayı ile; 2576 sayılı Kanunun 5. maddesinde, idare mahkemelerinin, vergi mahkemelerinin görevine giren davalarla ilk derecede Danıştay'da çözümlenecek olanlar dışındaki; iptal davalarını, tam yargı davalarını, tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davaları, diğer konularla verilen işleri, özel kanunlarda Danıştay'ın görevli olduğu belirtilen ve idari Yargılama Usulü Kanunu ile idare mahkemelerinin görevli kılınmış bulunduğu davaları çözümler düzenlenmesinin yer aldığı; yine 2577 sayılı Yasanın 2'nci maddesinde idari dava türlerinin sayıldığı, kural olarak idari yargıda ancak idare ve kamu tüzel kişilerine karşı açılan davalara bakılabileceği; öte yandan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 12. Maddesinde; devlet memurunun kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizliği sonucu idare zarara uğratılmışsa, bu zararın ilgili memur tarafından rayiç bedeli üzerinden ödenmesinin esas olduğu, zararların ödettirilmesinde bu konudaki genel hükümlerin uygulanacağının kurala bağlandığı, Kamu Zararlarının Tahsiline ilişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 10. maddesinin 6. fıkrasında da; kamu zararı alacaklarının yapılan tebligata rağmen sorumlular ve/veya ilgililerce süresinde rızaen ödenmemesi halinde ilgili alacak takip dosyasının, sürenin bitiminden itibaren beş iş günü içerisinde, alacağın hükmen tahsili için, strateji geliştirme birimi veya taşradaki ilgili takip birimince idaresini temsile yetkili hukuk birimine gönderileceği hükmüne yer verilmiş olduğu; bir kimsenin malvarlığının haklı bir sebep olmaksızın diğer bir kimsenin malvarlığı aleyhine çoğalmasının sebepsiz zenginleşme teşkil ettiği, sebepsiz zenginleşmenin Borçlar Kanununda düzenlenen borç kaynaklarından olduğu, bu borç kaynaklarından doğan uyuşmazlığın adli yargıda çözümleneceği, davalının, davacı idareye ait hastanede 657 sayılı Kanuna tabi memur statüsünde bulunmasının da bu sonucu değiştirmeyeceği; bu nedenle, Kütahya 13 Nolu Sağlık Ocağında hizmetli olarak görev yapan E.A.'ya Afyonkarahisar Kocatepe Devlet Hastanesinde görev yaptığı dönemde fazladan yapılan maaş katkı payı ödemesinin ödeme tarihlerinden itibaren işletilecek yasal faizi ile birlikte sebepsiz zenginleşme hükümleri uyarınca geri alınmasına karar verilmesi istemiyle açılan davanın adli yargı yerince görülüp çözümleneceği gerekçesiyle; davanın 2577 sayılı idari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a. maddesi uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş; bu karar itiraz edilmeksizin kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa AYSAL, Eyüp Sabri BAYDAR, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Sedat ÇELENLİOĞLU ve Ayhan AKARSU'nun katılımlarıyla yapılan 19.12.2011 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Yasanın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının davacı idarenin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece, adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının

incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet AKKAYA'nın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Davacı İdare tarafından, davalı E.A.'ya Afyonkarahisar Kocatepe Devlet Hastanesinde görev yaptığı dönemde fazladan yapılan maaş katkı payı ödemesi yapıldığının anlaşılması nedeniyle, söz konusu tutarın ödeme tarihlerinden itibaren işletilecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsili istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" başlığını taşıyan 2. maddesinin birinci fıkrasında, "1. (Değişik: 10/6/1994 - 4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Ana.Mah.nin 21/9/1995 tarih ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000 - 4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar" denilmiştir.

İdari davalardan olan iptal ve tam yargı davalarında davalı daima idaredir. Bir başka deyişle, idari yargı yerinde açılan bir iptal ya da tam yargı davasına bakılabilmesi için, diğer dava koşullarının yanısıra, davanın idare aleyhine açılmış olması gerekmekte; idari yargı yerinde gerçek kişiler aleyhine dava açılabilmesine hukuken olanak bulunmamaktadır.

Bu durumda, davanın, ortada idarece kamu gücüne dayalı olarak ve idari usul ve esaslara göre re'sen ve tek yanlı biçimde tesis edilmiş bir işlem veya eyleminden dolayı hak ve menfaati ihlâl edilenler tarafından idare aleyhine açılmış 2577 sayılı Yasa'nın 2. maddesinde belirtilen davalardan biri olmayıp, davacı alacağının tahsili için gerçek kişi aleyhine açılan dava olması karşısında, idari yargının görevine giren bir dava bulunduğundan söz etmek olanaksızdır.

Buna göre, davacı idare alacağının tahsili için gerçek kişi aleyhine açılan davanın, özel hukuk hükümleri çerçevesinde görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevlidir.

Açıklanan nedenlerle, Sulh Hukuk Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, Kütahya Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 13.04.2010 gün ve E:2009/1810, K:2010/783 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 19.12.2011 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.